

משפחה

ה ש ב ו י ע ו ו ב י ת ה י ה ו ד י

ולב בנים על אבותם

במותו הטראגי, ציוה
אלי לחם הי"ד להוריו,
פעם פעילי 'שינוי',
כיוון חדש בחיים

שמים פתוחים

בלי וועדות ובלי
הסברה: כך נלחמים
בסלולארי ב... דלית
אל-כרמל

ואין שלום

המגיד הירושלמי
נמלט מהבניין
הלונדוני, שעות לפני
ליל הסדר

הרב שצפה את 'שפעת העופות'

הרב ישראל מאיר לוינגר, מומחה כשרות
... ווטרינר בעל שם, הזהיר לפני שנים רבות
את המדענים: "אם תשחקו בוירוסים - הם
יופיעו בבהמות ועופות" ■ ראיון

50 שנה לפרשת 'צום 101 השעות' שהסעירה את הארץ

עד שבאו הרופאים

"מגפה היא מכה מהשמים במטרה לגרום לנו לחזור בתשובה". הרב ישראל מאיר לוינגר

לוינגר בעשרות כתיבי עת מדעיים תורניים, כגון כתב העת התורני-כשרותי 'תהודת כשרות' ועוד. הוא הוציא לאור ספרים רבים ופרסם מאות מאמרים הנוגעים להלכות טריפות ודיני השחיטה מבחינה מדעית. הספרים ההלכתיים שהוציא לאור הם היחידים שלצד הסכמותיהם של גדולי הדור כמו מרן הגר"ש אלישיב, מתנוססים עליהם גם, להבדיל, הסכמותיהם של מדענים דגולים בתחום מדעי החי.

תורנית מדעית המקובלת על וועדי כשרות רבים בעולם. שפעת העופות, כמו גם תופעת הפרה המשוגעת, לא הפתיעו את הרב לוינגר. "כבר שנים רבות אני מזהיר את העולם המדעי שאם נמשיך לנסות לשחק עם הבריאה, שאם נחשוב שאנחנו במקום אלוקים, לבסוף הבריאה תתנקם בנו והחיידקים יחזרו בצורת מוטציות באדם ובבעלי חיים, וזה אכן קורה". את התובנות היהודיות התורניות לתופעות המדעיות המתרחשות בעולם, מפרסם הרב ד"ר

אהרן גרנות (צילום: משה שטרן)

הדבר האחרון שהייתם חושבים על היהודי המזוקן בעל הדרת הפנים הרבנית, שעל שולחנו מצויים גמרות וספרי פוסקים העוסקים בעיקר במה שנוגע לכשרות, שהוא גם... וטרינה. אבל הרב ד"ר ישראל מאיר לוינגר, שהיה שנים רבות רבה הראשי של באזל, הוא אכן דוקטור לוטרניריה וכימיה, שני דברים המסייעים לו לפסוק טוב יותר בכל נושא הכשרות, שבו הוא נחשב סמכות

בעוד העולם המדעי עוקב בדאגה אחרי שפעת העופות, יושב בירושלים המדען הרב ישראל מאיר לוינגר, רב בהשכלתו התורנית ווטרינר בהשכלתו המדעית, ומצביע על מאמרים שכתב כבר לפני שנים רבות, שבהם הזהיר את המדענים, שאם ינסו להתערב במעשה הבריאה ולמגר וירוסים שברא הקב"ה, הם יחזרו במוטציות בבהמות ועופות

שפעת שלא נהלכה

שתדלן השחיטה

זאת ועוד, כחלק מפעילותו, מוזעק רבה של באזל לשעבר לכל מדינה שבה עולה על הפרק נושא ביטול השחיטה בשל העלילה כי שחיטה היא צער בעלי חיים. הוא נפגש עם מדעני אותן מדינות ומוכיח להם, בכלים מדעיים, כי השחיטה היא צורת ההריגה ההומאנית ביותר. ■ ומה תגובתם?

"קודם כל הם המומים מעצם העניין שרב יהודי הוא גם וטרינר ומדען, אחרי כן הם מתחילים להתייחס". במדינות רבות התבטלה הגזירה בעקבות התערבותו עד לפעם הבאה שהנושא שוב מועלה על ידי חבר פרלמנט אנטישמי. אז הוא שוב מוזעק לאותה מדינה. רק לאחרונה הוזעק לבריטניה. עלתה שם הצעה להמס את העופות לפני השחיטה. שפעת העופות כמו גם תופעת הפרה המשוגעת לא הפתיעה אותו כלל. "מדענים נתקלים במחלה שהיא מגפה. מגפה היא מכה מהשמים שנוצרת ע"י

הקב"ה להכות את בני האדם ואת העולם ולגרור להם לחזור בתשובה. ככל שאנו מנסים לשנות דברים ולהתערב במעשה הבריאה, גם הבריאה מייצרת דברים משוכללים יותר. האדם לא יהיה בן אלמוות", אומר הרב לוינגר.

"הקב"ה ברא את עץ הדעת ואסר לאכול ממנו, אז מדוע הקב"ה ברא פירות בעץ הדעת? הוא שואל וגם משיב "אדם צריך לדעת שאסור לו לאכול רק אח"כ מותר לו לדעת מה אסור לו לאכול. האדם מצווה לחקור, אבל גם כאן יש איסורים".

בצורה תורנית ואז עלה בי הרעיון שרופאים דתיים בעלי שיעור קומה יש, מדענים תלמידי חכמים גם יש, אבל רופאים וטרינריים שיוכלו להועיל לצד התורני עדין אין".

■ כלומר מישו בעל זקן ופיאות שהנוברשים של צפון תל אביב יבואו אליו לטיפול עם הכלבים שלהם?

"חלילה, יש מספיק תחומים בוטרינריה הקשורים לחקלאות, לגידול בהמות, לחיסונים שהם צריכים לקבל בלי שיטלו בהם מומים שיפסלו אותם אח"כ לשחיטה, ותחומים מדעיים רבים שאינם קשורים לגידול חיות בית. לא התכוונתי להתעסק בחיות מחמד".

במהירות גילה האברך הצעיר, עד כמה נושקים לימודי הווטרינריה לתחומי ההלכה ממש. את הלימודים עשה באוניברסיטת ציריך, שם גם חיבר את עבודת הדוקטורט שלו שעסקה בנושא השחיטה היהודית. "הייתה לי מגמה להוכיח לאומות העולם שאין מיתה יותר הומאנית לבעלי חיים מהשחיטה היהודית. רבנים פחדו לנגוע בזה", מספר הרב לוינגר,

העופות. לדעתו, המחלה בהחלט עלולה לפגוע בבני אדם, אם כי כרוגה היא טרם עשתה זאת. "כששמעתי על התפרצות שפעת העופות", הוא מספר, "התפללתי שהיא לא תגיע לכאן כי אני חושש מאוד. שר הבריאות הודיע לפני מספר ימים: 'הצלחנו להתגבר על התופעה'. אין שטות גדולה מזו, שכן המחלה כבר עכשיו התגלתה בכמה מקומות אחרים בארץ. לא מספיקים למגר אותה במקום אחד וכבר היא מופיעה במקום אחר".

■ ואין מה לעשות נגד התפרצות המחלה?

הרב לוינגר: "האפשרות היחידה העומדת לפנינו, היא להשמיד את כל בעלי הכנף ברדיוס מסויים, אחרת לא נצא מזה".

"לפני ארבעים שנה", הוא מספר, "פרצה בישראל כלבת קטלנית. היא הייתה כה מסוכנת עד אשר ישראל פנתה לשרותי הבריאות של ירדן, שהוגדרה אז כמדינת אויב, וצוותים של שתי המדינות טיכסו עצה ביחד כיצד למגר את התופעה. התוצאה הייתה שכל התנים שהסתובבו במדבר יהודה, חוסלו לחלוטין. רק כך מוגרה המחלה לחלוטין".

ווטרינריה והלכה

שנים רבות עשה האברך ישראל מאיר לוינגר בכולל לאחר לימודיו הסדירים בשיבה, אבל הוא היה צריך להביא טרף לביתו ולהחליט היכן לעבוד לפרנסתו. "חשבתי לעצמי, איזה תחום בעולם עדיין לא 'כוסה' "

כבר לפני שנים רבות, במאמר גדול שפרסם, הזהיר הרב לוינגר כי הוירוסים ישנו את אופיים, יעשו מוטציה ויחזרו בצורה חמורה הרבה יותר.

האות הראשון למימוש אזהרתו ניתן לפני מספר שנים: אז ברח וירוס ממעבדה בארה"ב. הוירוס עשה מוטציה והפך לחיידק המכלה... ניהר. ספריות שלמות נהרסו שם, גם שטרות הכסף נמסו ואנשים יכלו לשלם רק במטבעות. לאחר מכן הופיעו הפרה המשוגעת ועכשיו שפעת העופות.

הוא חושש מאוד מהמשך התוצאות. "הוירוסים שהמדענים מייצרים במעבדות הם גם וירוסים קטלניים שקשה מאוד לייצר להם חיסונים. יש בעולם", הוא מספר, "חיסונים נגד שפעת, כל שנה מתחדשת המחלה, היא אומנם מבוססת על השפעת של השנה שעברה אבל תמיד יש בה משהו שונה. לעולם לא יצליחו לפתח חיסון מוחלט נגד מחלה שהקב"ה יצר. לכן לא מצליחים לפתח חיסון מוחלט נגד השפעת. בכל פעם שמפתחים וירוס נגד השפעת, מופיעה השפעת בצורה שונה מהשפעת הקודמת, שכנגדה פותח החיסון. והרי לכם סימן שאין עצה ואין תבונה נגד ה'.

בכל פעם שמפתחים חיסון נגד מחלה, היא מפתחת גורמי מחלה אחרים ומשתנה. יש מחלה קשה שעד היום לא הצליחו לפתח נגדה חיסון מוחלט, כי הוירוס משתנה מהר מאוד. החיסון לא פועל עליו.

אין לו בשורות לגבי הקלות שבה נוהגים בשפעת

"חשבתי לעצמי, איזה

תחום בעולם עדיין

לא 'כוסה' בצורה

תורנית, ואז עלה בי

הרעיון שרופאים דתיים

בעלי שיעור קומה יש,

מדענים תלמידי חכמים

גם יש, אבל רופאים

וטרינריים שיוכלו

להועיל לצד התורני

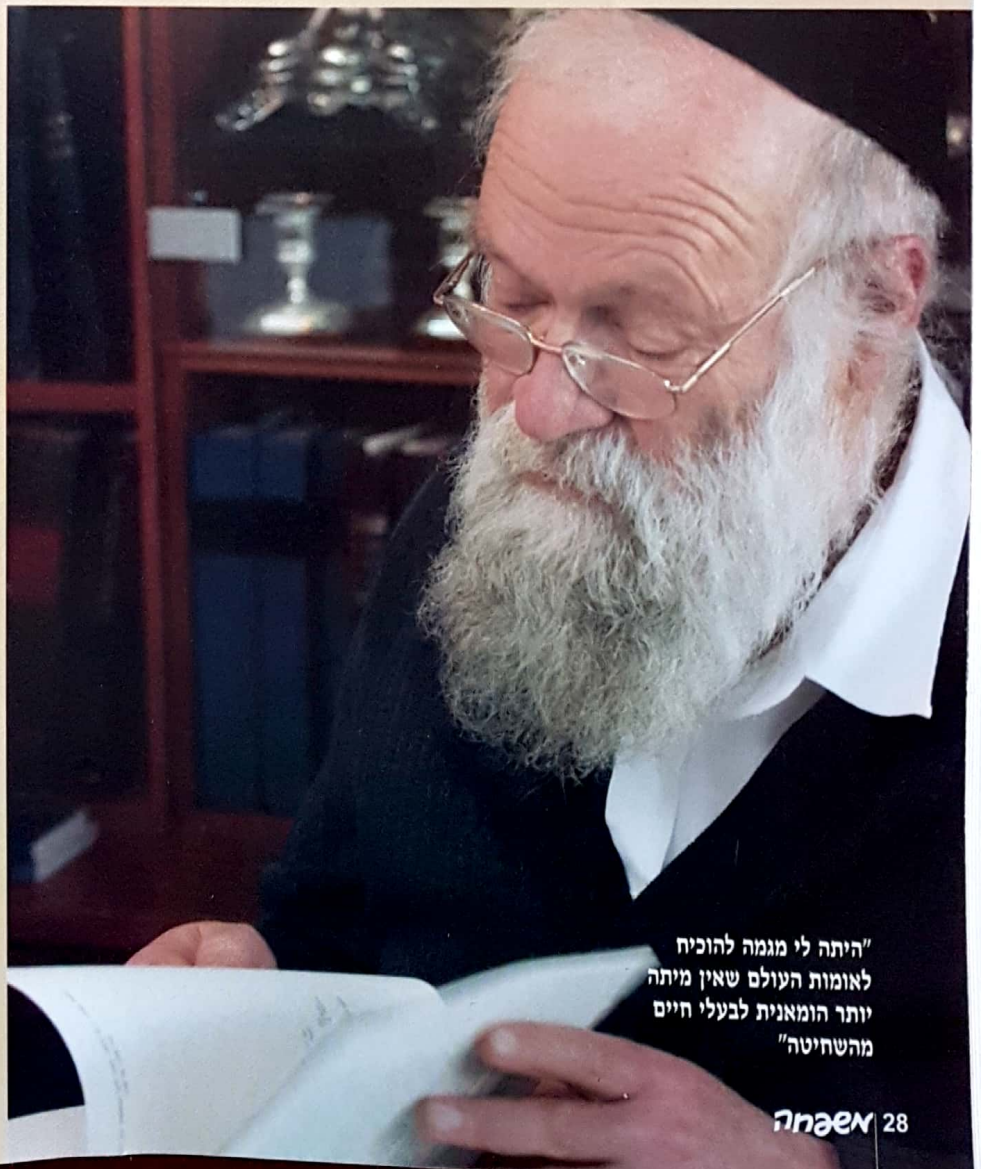
עדין אין"

"זאת הייתה הפעם הראשונה שמישהו העז לנגוע בזה מבחינה מדעית.

"באותה תקופה נכנסתי מספר פעמים לרבה של ציריך, הגאון רבי בנימין זאב וויס זצ"ל. הוא שאל אותי 'אם יתברר לך שהשחיטה אינה הומאנית ביותר מה יקרה?' עניתי לו 'אין דבר כזה, ואני יוצא מתוך נקודת הנחה שאין דבר שהקב"ה ציווה בעולמו שאינו טוב. אם לא אצליח לגלות שהשחיטה היא הדבר הכי הומאני, אדע שהדבר נובע ממגבלתי שלי ולא חלילה מזה שהשחיטה אינה הומאנית".

בפועל, העבודה הייתה כה מוצלחת שראש החוג שלו באוניברסיטה, הפרופ' היינריך שפורי, דמות מדעית מאוד מקובלת בשווייץ, כתב 'הסכמה' על הספר ובה ציין שאם הוא היה נידון למוות, והיו מניחים לו לברור מיתה יפה, הוא היה בוחר ללא ספק את השחיטה היהודית.

במהלך עבודתו העז האברך הצעיר והוציא ספר נוסף לשימוש המתכוננים לבחינות הרבנות, "המדריך

"היתה לי מגמה להוכיח לאומות העולם שאין מיתה יותר הומאנית לבעלי חיים מהשחיטה"

"כששמעתי על התפרצות שפעת העופות התפללתי שהיא לא תגיע לישראל". אפרוחים לפני השמדה

(צילום: מאיר הגטובסקי)

אני העוסק כל היום בהלכות האלה הלכה למעשה, בקי בכל הסעיפים, מסייע להבין אותם ולי עצמי אין תואה אמרתי לעצמי שהוא צודק ועשיתי גם אני אותו מבחן והפכתי לרב.

בשנת תשל"ח יצא לאירופה לאסיפת רבנים חשובה שם היה אמור לשאת הרצאה בנושאי כשרות. "באותה אסיפה קראו לי הרבנים ואמרו לי שאני חייב לקחת על עצמי את עול הרבנות והציעו את באזל, שכן חסר שם רב ולי יש תואר רשמי ברבנות. התלבטתי רבות. לעזוב את הארץ לא היה דבר פשוט עבורי. אני יליד ירושלים, כל אחי ואחיותי כאן, (המפורסם שבהם הוא הרב משה לוינגר מחדש הישוב היהודי בחברון), איך אוכל לעבור לארצות ניכר? אבל רבנים לחצו מאוד והחלטתי לקבל על עצמי את תפקיד הרבנות בבאזל. גם מו"ר הגרש"ז אויערבאך דחק בי לעשות זאת.

22 שנים כיהן הרב ד"ר ישראל מאיר לוינגר כרבה של באזל. לדבריו, על מנת להיטיב לפסוק בענייני כשרות החל ללמוד באוניברסיטה העברית את מדעי הכימיה וזאת במטרה להבין טוב יותר את הרכב חומרי היסוד המרכיבים את המזון. בסופם של כמה שנים מצא עצמו הרב ישראל מאיר לוינגר עם תואר דוקטור בנושא כימיה של מזון.

שינוי גרמו להוצאת הספר

להוצאת ספרו האחרון 'שחיטה לאור שנת 2000' הייתה יד ורגל ל... אנשי 'שינוי'. 'כשנכנסה 'שינוי' לממשלת שרון ב-2003', מספר הרב, 'אחת מדרשותיה הלא ידועות, שגם לא התקבלה, הייתה

"הייתה לי מגמה להוכיח לאומות העולם שאין מיתה יותר הומאנית לבעלי חיים מהשחיטה היהודית. רבנים פחדו לנגוע בזה", מספר הרב לוינגר, "זאת הייתה הפעם הראשונה שמישהו העז לנגוע בזה מבחינה מדעית"

מרוצים שאני בעיקר מתעסק במחקר המקצועי עם הכוונה ברורה לכיוון לימודי יהדות", נזכר הרב לוינגר.

מעבר לעבודה האקדמאית שלו, עסק בהכנת אברכים למבחני הרבנות. הוא עבר איתם על הסעיפים הרלוונטים בהלכה הקשורים לשחיטה, שאלות בנושאי טריפות וסייע להם להבין טוב יותר את האנטומיה של גוף הפרה או העוף, דבר שסייע להם בפסיקה הלכתית. "פעם אחת שאל אותי אחד מגדולי הדור, איך זה שלי עצמי אין עדיין תואר רבני,

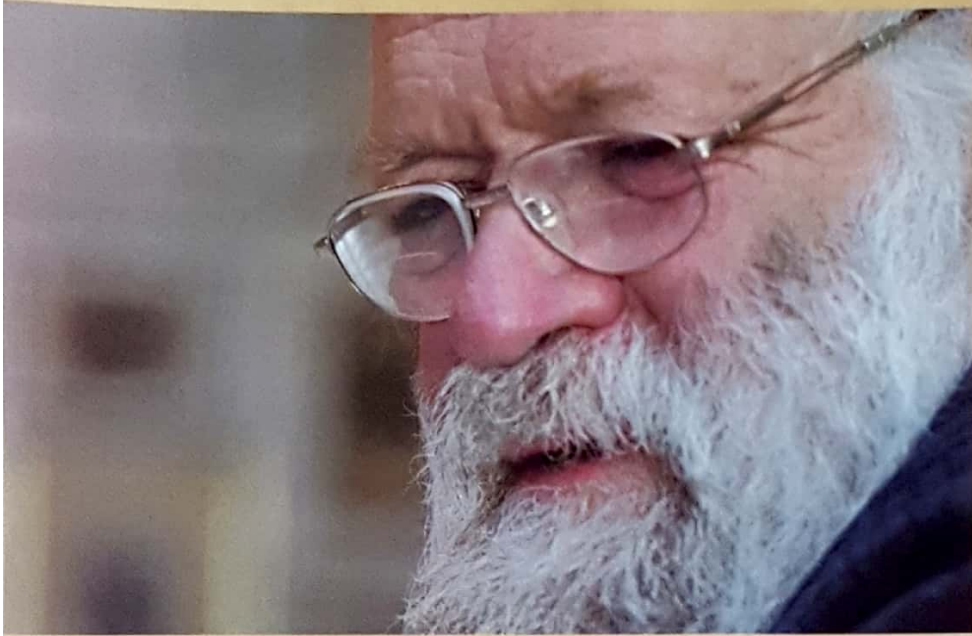
להלכות טריפות". מבין עשרות ספריו הכרוכים בכריכות חדשניות ומודרניות, מוציא הרב ספרון קטן, בלה וישן, צהוב בעתיקותו בטעם של פעם. "זה היה ספר פרימיטיבי שאת כולו כתבתי בעצמי במכונת כתיבה מהחל ועד כלה. גם את הציורים שאתה רואה כאן, ציירתי במו ידי".

הסכמות לא היו לו "כי הרבנים חששו מהתמונות", הוא מעריך. "אבל כשכולל 'גייטסד' הזמין כמה עשרות עותקים מהספר ידעתי שהקרח נשבר והספרים מתחילים להיכנס לעולם התורני". מאז יצא הספר בלא פחות מ 25 מהדורות.

לאחד מספריו האחרונים, 'מאור למסכת חולין', שבו הסברים מדעיים ובעיקר תמונות על סוגיות המסכת, כבר קיבל את הסכמותיהם של כל גדולי הדור: מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל, הגר"צ אבא שאול זצ"ל, הגר"י קולין זצ"ל ולהבלח"ט מרן הגר"ש אלישיב, מרן הגר"ש וואזנר, הגר"מ לאו והגר"א בקשי דורון. "כולם ראו שהספרים האלה חיוניים מאוד להכנת פוסקי הלכה צעירים שיוכלו להתמודד גם עם העולם המדעי", הוא אומר.

כשהוא מעוטר בדוקטורט וחדור רצון ומוטיבציה להקדיש את מה שלמד במדעים לטובת ההלכה והתחום התורני בלבד, חוזר ד"ר (עדיין לא רב) ישראל מאיר לוינגר לישראל ולומד גם ניקוח. "באתי לראש המנקרים בירושלים ואמרתי לו שאני רוצה ללמוד ניקוח. הוא שאל אותי לשם מה, ולא כל כך הסכים. הוא הבין שאני לא הולך להיות מנקה אבל התעקשתי. לבסוף למדתי ניקוח ההלכה עם כל היסודות וגם למעשה".

במקביל, הוא מתמנה למרצה שכיר לזואולוגיה באוניברסיטת בר אילן, "שם דווקא לא כל כך היו

"לא כל העופות המקובלים עלינו כלא כשרים הם אכן כאלה"

היא להוכיח שאם התורה מצווה על משהו סימן שהוא הדבר הטוב ביותר בעולם, ושיטת השחיטה תוכיח. איש לא הצליח להוכיח שיש משהו הומאני יותר מהשחיטה היהודית." אומר סגנור השחיטה כשהמסר העיקרי הוא: "הקב"ה ברא את העולם והוא בלבד יודע מה טוב לעולם." ■

בנוסף לכל אלה, עמל הרב לוינגר על פיתוח שיטה מיוחדת למניעת טריפות בעופות בעת שינועם מהלולים לבתי המטבחים. דבר נוסף שהרב עסוק בו הוא פיתוח שיטה למריטת נוצות בצורה שלא תגרום לחיתוך אברים ויצירת טריפות נוספות. "המטרה שלי בעולם היא להוכיח שאין שטח מדעי שאין לתורה מה להגיד בו. מטרה נוספת

לאפשר שחיטה לא כשרה בארץ. פנה אלי אז הגר"א בקשי דורון וביקש ממני לכתוב מסמך בעניין. "המסמך הזה התפתח לספר שבא להוכיח שגם בזמננו בשנת 2000 אין מוות הומאני יותר מהשחיטה היהודית".

גם כיום, כשהוא בפנסיה, אין לרב לוינגר דקה אחת של פנאי. הוא עדיין משמש אב בית הדין בבאזל. מדי חודש הוא נוסע לעיר, יושב בראש ההרכב, עושה גיטין ואיך לא? ממשיך להנחות את הקהילה בקשר לכשרות. הוא מבקר במפעלים שעל כשרותם הוא ובד"צ באזל חתומים. שם יודעים שעל האיש הזה עם הזקן הלבן אסור לעבוד, שכן פרט להיותו רב הוא גם מדען מוערך ובעל שם בכל נושא יסודות המזון. בבאזל עומדים לרשות הרב משיחי כשרות המשגיחים מטעמו על המפעלים.

פרט לכך עוסק הרב כיום בכמה מחקרים מעניינים שיתכן והם ישנו את תפריט המזון של השולחן היהודי. "לא כל העופות המקובלים עלינו כלא כשרים הם אכן כאלה", מסביר הרב. "החיד"א מתעסק בזה. הוא מעיד על ספר שלם המתעסק במסורות של עופות", אומר הרב ומוציא מבין ספריו ספר עתיק ובעל ערך חשוב ביותר, ספר מלפני 200 שנה. ההפתעה עדיין לפנינו, שכן כשפתח הרב את הספר אנו מגלים שהציורים בספר הם בצבע. "הספר יצא לפני 200 שנה בכמה עותקים יחידים", אומר הרב, "והמוציא לאור טרח לצבוע את הציורים עם תלמידיו אותם לימד את מסורת העופות". יש בספר שורה ארוכה של עופות שעל פי מסורת החיד"א הם כשרים. גם אם יצליח הרב לוינגר במחקרו ספק אם יקבל את אישורם של גדולי הדור.

גם בפסח סופרגז

דואגים שתהיו בטוחים!

לקראת הפסח, בעת ניקוי והזזת הכיריים יש להקפיד על מספר כללי בטיחות:

מימד

- ◀ בטרם מנתקים את הכיריים מנקודת המ, יש לסגור את בך הג המחובר לכיריים ואת בך הג הראשי.
- ◀ חשוב לנקות את הכיריים אך ורק עם חומרים המיועדים לכך.
- ◀ לאחר הניקוי יש להקפיד על מיגוב והסרת חומר הניקוי מהמבערים על מנת לשמור אותם פתוחים.
- ◀ פתיחת בך הג הראשי ובך הג יעשו רק אחרי חיבור הכיריים המיועדות לפסח.
- ◀ בגמר השימוש, יש לסגור את כפתור הכיריים ובך הג שעל הקיר.
- ◀ יש לוודא את קיומו של חריץ מתחת לדלת הבית, כדי להבטיח את פיזור הג בשעת דליפה.

סופרגז מבצעת בדיקה תקינה תקופתית אחת ל-5 שנים ללא חיוב ללקוחותיה!